

منابع آموزشی بن آزاد

منعکس کننده نیازهای
آموزشی مدارس کارآمد

«منابع آموزشی بن آزاد» چه نوع منابعی

هستند؟

اصطلاح «منابع آموزشی بن آزاد» اشاره به: محتوا (مطالب جهت یادگیری یا منابع کمک آموزشی)، ابزار (جهت پیشرفت یا مبادله منابع) و استانداردها (جهت انتشار منابع آموزشی) در همه فعالیت‌های مدیریتی، آموزشی و پرورشی مورد نیاز مدارس دارد. که به مرور می‌تواند به کارآمدی مدارس و نظام آموزشی منجر شود.

پیداست که نقش اصلی دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی و تا حدودی مراکز تربیت معلم تولید و تبادل دانش بنیادی و کاربردی تعلیم و تربیت برای مدارس می‌باشد. جایی که پژوهشگران، برنامه‌ریزان و کارشناسان آموزشی و عمدتاً دانشجویان، کشفیات هوشمندانه‌شان را با انتشار نتایج پژوهش‌ها، از طریق مجلات تخصصی و ترتیب جلسات مربوطه و آموزش‌هایشان با دیگران تقسیم می‌کنند، اما به استناد همین مطالب منتشره، پیداست که این مؤسسات در شناسایی مسایل و ارائه راه حل‌های کاربردی مدارس و به خصوص در گسترش منابع آموزشی ارزان قیمت بومی و توجه به نیازهای مناطق ناهمگن کشور توفیق چندانی نداشته‌اند. کتاب‌های درسی به عنوان تنها سند رسمی آموزشی و منابع آموزشی کمک‌درسی به منظور آماده کردن دانش‌آموزان برای عبور از سد امتحانات سنتی و نشریات تخصصی کمک آموزشی غالباً با محتوای یک سو، تنها منابع آموزشی در اختیار مدارس بوده است.

تفاوت «منابع آموزشی استاندارد» که از طریق حوزه ستادی تولید، استاندارد و برای کاربرد به مدارس ابلاغ می‌شود با «منابع آموزشی بن آزاد» در آن است که، این منابع در درون مدارس تولید یا بازتولید یا گسترش می‌یابد. از این طریق منابع آموزشی استاندارد «انسجام ملی» و منابع آموزشی عمومی توجه به «توانایی‌های بالقوه» نهفته در بطن مدارس را در شناسایی و حل مسایل مدارس تضمین می‌کند. از این زاویه است که ما خود را مکلف می‌دانیم، آثار مدیران، کارکنان، معلمان، دانش‌آموزان و اولیای پژوهنده را به مرور منتشر کنیم. تنها قیدی که برای تولید منابع آموزشی بن آزاد در برابر شما وجود دارد، فقط اتکالی به قدرت تشخیص خودتان به عنوان یک فرهنگی فرهیخته است. «چیزی را تولید و نشر دهید که از نظر شما ارزش انتشار داشته باشد»، برای تولید منابع آموزشی بن آزاد، هیچ آداب دیگری مجویید...

چالش‌های فرآوردی مدیریت آموزشی

زهرا قمری

مدیر مدرسه راهنمایی گلشن فروتن
منطقه ۳ آموزش و پرورش شهر تهران

از بین بردن چالش‌هایی نظیر:

۱. غربال کردن دانش آموزان

در نظام آموزشی معیار اصلی موفقیت دانش‌آموزان بر مبنای نمرات کسب شده آنان می‌باشد، نه استعدادها و نشانه‌های هوشمندی و توانایی‌ها و شایستگی آنان

۲. چالش تخصصی شدن

اکنون ملاحظه می‌شود که بین آن چه که دانش‌آموزان مطالعه می‌کنند با آن چه که در عمل در مسیر شغلی خود با آن مواجه می‌شوند تفاوت فاحشی وجود دارد. در عمل برنامه‌های آموزش مدرسه‌ای به ندرت امکان شایستگی و قابلیت حرفه‌ای را در آنان ایجاد می‌کنند و افراد از آمادگی لازم برای جذب در بازار کار برخوردار نیستند.

۳. چالش مطالعه

مطالعات مدرسه‌ای به ندرت امکان تعامل و خلق اندیشه را فراهم می‌سازد. در نتیجه ایجاد شوق و عشق نسبت به یادگیری و آموختن هم چنان چالش مهمی تلقی می‌شود.

۴. چالش اخلاقیات

مسئله تربیت پیش از آن که در عمل مورد توجه قرار گیرد بیشتر به صورت لفظی، توصیه‌ای و پند و اندرز نمود می‌یابد. انتظار می‌رود اصلاح و بهبود رفتار دانش‌آموزان در محیط زندگی و اجتماعی به گونه‌ای باشد که آنان را نسبت به ادای فرایض مذهبی ترغیب نماییم و روابط انسانی و اجتماعی مبتنی بر اخلاقیات باشد.

مدیران آموزشی در گسستن دوره‌های نامطلوب اخلاقی، علمی، فرهنگی در جامعه و ایجاد فضای سالم همراه با رشد اخلاقی، عاطفی و جسمانی واجتماعی نقش حساسی دارند. لازمه ماندگاری و بقای سازمان‌ها در عرصه پرشتاب تحولات، همانا هدایت و راهنمایی مناسب و منطقی است و این مهم در مراکز آموزشی اهمیت بیشتری دارد. هر چه تأثیر عوامل محیطی و مراکز آموزشی بیشتر و شعاع محیط طویل‌تر باشد، پدیده‌های بیشتری روی فرآیندهای یاددهی و یادگیری خودنمایی می‌کند. به طور کلی پرشتاب شدن تصمیمات، افزایش روزافزون دانش‌آموزان، دگرگونی و تحول دریافته‌های علمی، انفجار دانش، انفجار ارزش‌ها و عواملی دیگر در آموزشگاه، توجه و اهمیت نظارت و راهنمایی‌های تعلیماتی را روزافزون می‌کند.

هدف اصلی از ایجاد نظارت و راهنمایی تعلیماتی در مدارس به طور رسمی

- حل مسایل و مشکلات آموزش معلمان
- اصلاح فرآیندهای یاددهی و یادگیری
- ارتقای کیفیت عملکرد معلمان
- کاهش افت آموزشی
- جلوگیری از اتلاف وقت
- از دست دادن فرصت‌ها
- ارتقای کیفی و حفظ نتایج مطلوب آموزشی و ایجاد فرآیند عقلانی، منطقی و تفکر مجدد در خصوص یادگیری و محیط کلاس و مدرسه است.

انتقال فرهنگ، تمدن و معنویت

از طریق اماکن تاریخی

مرزیه صنیعی - دبیر علوم اجتماعی

مدرسه راهنمایی گلشن فروتن

منطقه ۳ آموزش و پرورش

نظری کوتاه به هر یک از یادگارهای تاریخی، تاریخ چند هزار ساله این خاک پهناور را نمایش می‌دهد.

پاسارگاد، تخت جمشید، تخت سلیمان، ارگ بهم، چهل ستون، عالی قاپو و مسجد امام اصفهان نمونه‌هایی از آثار به جا مانده از تمدن گذشتگان هستند که علاوه بر جلال، شکوه و شگفتی که به لحاظ عظمت معماری و ساختار در بیننده ایجاد می‌کنند، گویای تاریخ و تمدن با شکوه ایرانی نیز هستند

بی تردید هنر هر ملت بیان‌گر نحوه اندیشه، جهان بینی، معتقدات و سنت‌های آن مردم است. نظری اجمالی به معماری ایران در عهد باستان این حقیقت را آشکار می‌سازد که معماری ایرانی بر سه اصل آسایش، استحکام و انبساط پایه گذاری شده است.

هنر در ایران به قدمت تاریخ و معماری از کهن‌ترین هنرهای ایرانی است. هنر و صنعت از ۵۰۰۰ سال قبل از میلاد در ایران زمین ریشه و نشان دارد.

مقدمه‌ای بر هنر نقاشی کودکان

طاهر داریی معلم کلاس اول دبستان مولوی
آموزش و پرورش منطقه چهار شهر تهران

نقاشی کودکان نه تنها عدم مهارت آنها را در ترسیم نشان نمی دهد بلکه در هر یک از مراحل رشد گویای تحولاتی ادراکی، هوش، توانایی‌های حسی - حرکتی و جهان بینی کودکان است. از این رو وسیله خوبی برای مطالعه آنان می باشد. در سنین پایین، کودکان از آموزش های هنری بهره ای نمی برند. بلکه پیشرفت آنان به وسیله هدایت الهی انجام می گیرد. هدف از آموزش هنر در دبستان، هنرمند کردن همه کودکان نیست، بلکه هدف کمک به رشد شخصیت آن ها است و اینکه رشد شخصیت در آن ها از وحدت و هماهنگی برخوردار است.

از مهمترین اهداف آموزش هنر در این سنین، رشد خلاقیت در کودک است و مشاهده و تجربه بیشترین نقش را در خلاقیت بر عهده دارند. نقش مربی هنر و کسانی که در این رابطه با کودک کار می کنند، شبیه کار کوزه گر نیست که از خمیره استعداد های کودکان در قالب های مشخص، تولیداتی داشته باشد. بلکه نقش آن ها در حقیقت باغبانی است. رشد از خود او، کمک و ایجاد زمینه مساعد از ما است.

نقاشی، وسیله ای برای ایجاد تعادل در مغز و رفتار کودک است. گذشتن کودک از مراحل مختلف خط خطی و ... به صورت طبیعی و بدون دخالت دیگران برای سلامت روان او بسیار با اهمیت است. همچنین نباید کودک را به خاطر عدم تشابه اثرش با عنوانی که برایش انتخاب می کند، مورد تمسخر قرار داد. یا نباید کار کودک را با دیگران مورد مقایسه قرار داد و بدین وسیله تحقیرش کرد یا اینکه موضوعات مشخصی را به او تحمیل و در صورت عدم انجام آن، او را تنبیه کرد.

به هر حال جای بسی خوشوقتی خواهد بود، اگر ما بیشتر بتوانیم در این راه قدم هایی برداریم که انشاء... مورد رضای حق تعالی باشد و بزرگان ما هم کمی بیشتر به «کودکان بزرگ» بپردازند و به آن ها موضوع هایی که به هیچ وجه جوابی به خواسته های آنان نمی دهد، ندهند و آن ها را کمی در کار خودشان آزاد بگذارند تا بیشتر «آزاد» و «هنرمند» باقی بمانند.

انسان به هنگام تولد از دنیای مادی هیچ اطلاعاتی ندارد. لیکن به لحاظ ابعاد روحی اش که مشترک بین تمامی انسان ها است از بعد هنری برخوردار می باشد و شناخت زشتی و زیبایی همچون شناخت حق و باطل در ذات انسان است. با عنایت به این که در دبستان بیشتر به دو شاخه هنری نقاشی و خوشنویسی توجه می شود مطالبی را درباره نقاشی کودکان به عرض می رسانیم.

عمر نقاشی به درازای عمر انسان است. نقوش کشف شده از انسان های نخستین در غارها، بازگو کننده این حقیقت است که انسان و نقاشی با هم زاده شده اند. نقاشی در زمان های بسیار دور تنها یک وسیله ارتباط انسان ها به شمار می رفته و بشر اولیه برای انتقال افکار و مفاهیم ذهنی خود از تصویر اشیا و افعال کمک می گرفته است.

در روزگار ما نیز با اختراع دستگاه هایی مثل عکاسی و ... نقاشی دیگر نه تنها یک وسیله نمایشی بلکه یک وسیله ارتباطی و بیانی محسوب می شود. اولین ادراکات کودکان از زندگی همچون اولین تجربیات انسان های نخستین از خود و طبیعت، صادقانه و خالص است. در این میان نقاشی کودکان ناب ترین جلوه طبیعت زیبایی کودکان آنهاست. از این رو همچون خود آنان با معنی و با ارزش است.

کودکان، دنیا را نه آن گونه که هست، بلکه آن چنان که در برابر آن نمودار می گردد تصویر می کنند. با هر اثر خود بخشی از هستی خویش را به نمایش می گذارند. به همین علت هنر نقاشی راهی به دنیای پر رمز و راز درون آن هاست. که شادی ها، آرزوها و رنج های کودکانه آنان را در برابر ما می گشاید و ما را در شناخت بهتر آن ها یاری می رساند. نقاشی کودکان تنها یک وسیله بازی و سرگرمی نیست، بلکه یک ضرورت و نیاز اساسی روانی است که از ماهیت طبیعت انسانی ناشی می شود. نیاز به بیان هستی خویش و برقراری ارتباط متقابل با دنیای پیرامون خود، در حقیقت تحولات و ادراکات ذهنی کودک است که در نقاشی او انعکاس می یابد. نقاشی حاصل تداعی تصاویر ذهنی و تصاویر عینی (خطی) می باشد.

**کودکان، دنیا را نه آن گونه
که هست، بلکه آن چنان
که در برابر آن نمودار
می گردد تصویر می کنند.
با هر اثر خود بخشی از
هستی خویش را به نمایش
می گذارند. به همین علت
هنر نقاشی راهی به دنیای پر
رمز و راز درون آن هاست**